

Magelungen Utveckling AB

Org.nr. 556489-1447

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Magelungens grundskola Södermalm i
Stockholms kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Magelungen Utveckling AB att senast den **6 augusti 2021** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Med anledning av den rådande situationen med risker för smittspridning av Covid-19

Skolinspektionen är medveten om att många skolor i dagsläget är påverkade med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Om du som huvudman behöver längre uppföljningstid kontakta Skolinspektionen för prövning.

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen konstaterar att Magelungen Utveckling AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Betyg beslutas om i enlighet med författningarnas krav. (3 kap. 14 och 16 §§ skollagen; 6 kap. 10 § skolförordningen (2011:185) och Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (2011:123))

Åtgärder

- Se till att lärare som saknar legitimation fattar beslut om betyg tillsammans med en legitimerad lärare. Båda lärarna ska därefter signera uppgiften om betyg i betygskatalogen.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen konstaterar att Magelungen Utveckling AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Den totala undervisningstiden för varje elev ska vara minst 6890 timmar. (10 kap. 5 § skollagen och bilaga 1 till skolförordningen)
- Lärarna vid skolenheten har legitimation och är behöriga för den undervisning de bedriver, om de inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. (2 kap. 13 och 17-18 §§ skollagen)
- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Se till att alla elever får den garanterade undervisningstiden om minst 272 timmar i högstadiet i språkval.
- Se till att legitimerad och behörig lärare bedriver undervisningen i hem- och konsumentkunskap.
- Se till att skolbiblioteket används i undervisningen för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. I det ingår bland annat att skolbiblioteket ska användas för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens.

Ytterligare brist

Skolinspektionen konstaterar att Magelungen Utveckling AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen säkerställer att elever och vårdnadshavare får tydlig information om rätten till modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk och information om vilka möjligheter till undervisning som finns. (2 kap. 8 § skollagen, 10 kap. 7 § skollagen, 5 kap. 7-11 §§ skolförordningen, Lgr 11,1. Skolans värdegrund och uppdrag)

Åtgärder

- Se till att samtliga elever och vårdnadshavare får information om rätten till modersmålsundervisning i de olika nationella minoritetsspråken. Detta gäller såväl under utbildningens gång som när nya elever börjar på skolan.

Bedömning

Tillsynen visar att Magelungen grundskola Södermalm brister i arbetet med att sätta betyg i enlighet med författningarnas krav. I flera ämnen beslutas betyget av icke-legitimerade lärare. Magelungen grundskola Södermalm brister även i arbetet med att se till att legitimerade och behöriga lärare bedriver undervisning i hem- och konsumentkunskap. Undervisningen bedrivs av en person som vare sig är behörig lärare eller anställd som lärare. Inga ansträngningar görs heller för att hitta en behörig lärare.

Vidare visar tillsynen att Magelungen grundskola Södermalm brister i arbetet med att säkerställa att alla elever får den garanterade undervisningstiden i språkval. Tillsynen visar även att Magelungen grundskola Södermalm inte använder skolbiblioteket för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Slutligen visar tillsynen att Magelungen grundskola Södermalm inte informerar elever och vårdnadshavare om rätten till modersmålsundervisning i de nationella minoritetsspråken.

Föreläggande

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att betyg inte sätts enligt författningarnas krav i alla ämnen på Magelungen grundskola Södermalm. I de fall den undervisande läraren inte är legitimerad har inte betygen alltid beslutats tillsammans med en legitimerad lärare. Skolinspektionen vill här klargöra att rektorn inte kan gå in och ta rollen som medbedömande lärare om inte rektorn delvis arbetar som lärare och har lärarlegitimation.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska betyg beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn. Enligt Skolverkets föreskrifter om betygskatalog ska den eller de som beslutar om ett betyg datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur.

Skolinspektionens utredning

Av intervjuer med såväl lärare som rektor framgår att icke-legitimerade lärare inte beslutar om betyg tillsammans med legitimerade lärare. De två lärarna i slöjd pratar ihop sig inför betygssättning, men ingen av de lärarna är legitimerade. Den obehöriga läraren i NO-ämnena har inför betygssättning en dialog med rektor som förvisso är legitimerad lärare men inte anställd som lärare. Av de betygskataloger som Skolinspektionen har tagit del av framgår att endast de undervisande lärarna har signerat betygskatalogen, även i de fall då läraren är obehörig.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten inte uppfyller författningarnas krav finns skäl att förelägga Magelungen Utveckling AB att vidta åtgärder för att rätta till bristerna.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Garanterad undervisningstid i språkval

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att Magelungen grundskola Södermalm inte säkerställer att eleverna får den garanterade undervisningstiden som gäller för språkval. Ingen elev på skolan läser ett modernt språk som språkval utan alla elever läser extra engelska och svenska. Den extra tid som eleverna får i svenska och engelska motsvarar dock inte den garanterade undervisningstiden som gäller för språkvalet.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan vara minst 6 890 timmar. I bilaga 1 till skolförordningen anges hur många timmar eleverna ska få undervisning i respektive ämne per stadie (timplanen). Av timplanen framgår att en elev på högstadiet ska få minst 272 timmar undervisning inom ramen för språkvalet.

Enligt skolförordningen ska huvudmannen som språkval erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska (moderna språk). En elev får istället för ett av dessa språk som språkval läsa modersmålsundervisning alternativt svenska, engelska eller teckenspråk.

Skolinspektionens utredning

Skolinspektionens utredning visar att Magelungen grundskola Södermalm inte säkerställer att eleverna får den garanterade undervisningstiden som gäller för språkvalet. Av de scheman som Skolinspektionen tagit del av framgår att inga elever läser moderna språk, något som även bekräftas av samtliga intervjugrupper. Det finns inte heller några schemapositioner för språkval. Att inga elever läser moderna språk förklaras av lärare och rektor med att de flesta eleverna behöver koncentrera sig på att klara av övriga ämnen och att många dessutom har svårt för språk. Lärare och rektor uppger att eleverna erbjuds att läsa moderna språk om de vill. Många elever på Magelungen grundskola Södermalm har anpassad studiegång. I de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår det vilka ämnen och hur mycket tid av dessa ämnen som har anpassats bort. Inte i något av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår att eleven har anpassad studiegång som berör språkval. Det innebär att alla elever har rätt till den garanterade undervisningstiden som gäller för språkval.

Enligt skolans timplan ska eleverna få den garanterade undervisningstiden för språkvalet. Rektor uppger att skolan har lagt ut mer tid på svenska och engelska för alla elever eftersom skolan bedömt att eleverna behöver det. Enligt de scheman och den timplan som Skolinspektionen tagit del av får eleverna 20 minuter mer undervisning i svenska och 25 minuter mer engelska varje vecka jämfört med vad som gäller för dessa ämnen i den stadieindelade timplanen. Det motsvarar cirka 80 timmar mer undervisning i engelska och svenska under högstadiet än vad som gäller enligt timplanen. Denna extra tid i svenska/engelska skulle kunna anses utgöra tid för språkvalet, om eleven inte har valt att läsa ett modernt språk eller modersmål. Dock är den garanterade undervisningstiden för språkvalet 272 timmar. Att skolan lägger ut mer tid i svenska och engelska (sammanlagt cirka 80 timmar mer) kompenserar med andra ord inte fullt ut det faktum att eleverna inte får den tid för språkvalet som de har rätt till enligt den stadieindelade timplanen. Totalt saknas minst 192 timmar för språkval jämfört med den stadieindelade timplanen.

Sammantaget kan Skolinspektionen konstatera att eleverna på Magelungen grundskola Södermalm inte får den garanterade undervisningstiden inom ramen för språkvalet. Skolan uppger att många av eleverna har svårt med svenska och engelska, men trots detta har eleverna inte fått möjlighet att läsa dessa ämnen fullt ut inom ramen för den garanterade undervisningstid som är avsatt för språkvalet. Om en elev väljer att inte läsa ett modernt språk försvinner språkvalstiden, vilket innebär att eleven inte får den

undervisningstid eleven har rätt till. Rektor förklarar det med att skolan har tänkt att moderna språk är ett sjuttonde ämne som eleven inte måste läsa.

Skolinspektionen vill understryka vikten av att eleven inom språkvalet har rätt att välja att läsa ett modernt språk *eller* svenska *eller* engelska.

Legitimation och behörighetskrav

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att en personal som har en annan anställning än som lärare bedriver undervisningen i hem- och konsumentkunskap på skolan, vilket inte är förenligt med skollagens krav. I sammanhanget vill därför Skolinspektionen påpeka vikten av att huvudmannen ska arbeta aktivt för att rekrytera legitimerade lärare i hem- och konsumentkunskap.

Rättslig reglering

Enligt skollagen får endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning bedriva undervisningen. Om det inte finns någon inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan lärare får bedriva undervisning under högst ett år i sänder. Om personen ska användas för att bedriva undervisning under längre tid än sex månader ska huvudmannen först fatta beslut om detta.

Endast den som har legitimation får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning.

Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 262) framgår att ambitionen ska vara att eleverna alltid undervisas av lärare som har utbildning för den undervisning som de bedriver.

Skolinspektionens utredning

Skolinspektionens utredning visar att det finns personal på skolan som bedriver undervisning i hem- och konsumentkunskap utan att vara anställd som lärare. Av intervjun med rektorn framgår att den person som är anställd som kock bedriver och ansvarar för undervisningen i hem- och konsumentkunskap, och gjorde det redan då rektorn tillträdde sin tjänst för fyra år sedan. Vidare uppger rektorn att skolan inte arbetar aktivt vare sig med att söka efter behörig lärare i hem- och konsumentkunskap eller att möjliggöra för personen i fråga att vidareutbilda sig till behörig lärare.

Skolbibliotek

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolbiblioteket på Magelungen grundskola Södermalm inte används i undervisningen för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling.

Det framkommer i utredningen att skolans bibliotek inte aktivt används i undervisningen. Rummet med ordnade böcker används främst som grupprum för samtal och diskussion.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att eleverna i grundskolan ska ha tillgång till skolbibliotek. Av läroplanen för grundskolan framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens. Vidare anges att rektorn har ett särskilt ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att alla elever, för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, ges aktivt lärarstöd och får tillgång till och förutsättningar att använda läromedel av god kvalitet samt andra lärverktyg för en tidsenlig utbildning, bland annat skolbibliotek och digitala verktyg.

Med skolbibliotek avses enligt förarbetena till skollagen en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande. Skolbiblioteket spelar en viktig roll för att stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur samt för att tillgodose deras behov av material inom utbildningen (prop. 2009/10:165, s. 284)

Skolinspektionens utredning

Skolinspektionens utredning visar att skolan har tillgång till skolbibliotek. Såväl lärare som elever uppger dock i intervjuer att de i liten omfattning är på skolans bibliotek och då endast för att låna en bok för att läsa. Elever och lärare berättar att de använder skolbiblioteket som ett grupprum och som ett rum där elever kan sitta för att studera avskilt. Lärarna ger inga exempel på hur skolbiblioteket används som en del i undervisningen förutom att eleverna lånar skönlitterära böcker därifrån. Rektor uppger att skolan ligger nära ett kommunalt bibliotek och att de kan gå dit för att få mer undervisning, något som enligt rektorn sker en gång per termin. Ingen av de intervjuade lärarna uppger dock att de varit på något kommunalt bibliotek inom ramen för undervisningen. Elever som gått på skolan i flera år säger att de aldrig besökt ett annat bibliotek på skoltid.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten inte uppfyller författningarnas krav finns skäl att förelägga Magelungen Utveckling AB att vidta åtgärder för att rätta till bristerna.

Ytterligare brist

Information om rätten till modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Magelungen grundskola Södermalm inte säkerställer att samtliga elever och vårdnadshavare får information om rätten till modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk. Utredningen visar att skolan inte rutinmässigt informerar, varken muntligen eller skriftligen, samtliga elever och

vårdnadshavare om rätten till modersmålsundervisning i de nationella minoritetsspråken.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ansvarar huvudmannen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Vidare ska en elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna erbjudas modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk. Enligt språklagen är de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

Av läroplanen för grundskolan framgår att skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan.

Skolinspektionens utredning

Magelungen grundskola Södermalm informerar inte elever och vårdnadshavare om rätten till modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk. Skolchefen uppger i ett mejl att huvudmannen inte säkerställer att elever och vårdnadshavare får information om rätten till modersmålsundervisning i nationella minoritetsspråk. På den inskrivningsblankett som huvudmannen använder på sina skolor får vårdnadshavare fylla i behov av modersmålsundervisning. Enligt skolchefen har skolan utifrån det ett samtal med elev och vårdnadshavare kring språkundervisning, men säger vidare att det inte ges någon specifik information kring rätten till modersmålsundervisning i de nationella minoritetsspråken. Även rektorn uppger i intervju att skolan inte informerar om rätten till modersmålsundervisning i minoritetsspråk. Vidare uppger rektorn att det finns elever på skolan som tillhör en nationell minoritet.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten inte uppfyller författningarnas krav finns skäl att förelägga Magelungen Utveckling AB att vidta åtgärder för att rätta till bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det har inte framkommit annat än att Magelungen Utveckling AB uppfyller författningarnas krav inom *extra anpassningar och särskilt stöd*.

På Skolinspektionens vägnar

X Maud Karlström

Beslutsfattare

Signerat av: Maud Karlström

X Mattias Ryd

Föredragande

Signerat av: Mattias Ryd

I ärendets slutliga handläggning har utredaren Hilda Vidmark och juristen Caroline Rönnegård deltagit.

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Magelungens grundskola Södermalm

Fakta om Magelungens grundskola Södermalm

Skolinspektionen har genomfört en riktad tillsyn av Magelungen Utveckling AB under våren 2021. Intervjuer med elever, lärare, elevhälsa, rektor för Magelungens grundskola Södermalm genomfördes mellan den 10 februari 2021 och den 12 februari 2021. I samband med kommunikering av protokoll har skolchef besvarat frågor via mejl.

Magelungen grundskola Södermalm är en fristående grundskola för elever i årskurs 7-9 som är belägen i Stockholms kommun. Vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsyn är 42 elever inskrivna i verksamheten.